

† TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DIN TĂRÂMUL MORTII
ÎN TĂRÂMUL VIETUIRII CELEI ADEVĂRATE

*Scrisoare pastorală
la Învierea Domnului*

Iași, 2019

*****8

† TEOFAN
PRIN HARUL LUI DUMNEZEU
ARHIEPISCOP AL IAȘILOR ȘI
MITROPOLIT AL MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI

Iubiților preoți din parohii,
cuvioșilor viețuitori ai sfintelor mănăstiri și
drept-credinciosului popor al lui Dumnezeu
din Arhiepiscopia Iașilor:
har, bucurie, iertare și ajutor
de la Dumnezeu Cel în Treime preaslăvit –
Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt

Iubiți frați preoți,
Cuvioși Părinți și Cuvioase Maici,
Drept-slăvitori creștini,

HRISTOS A ÎNVIAT!

Se cuvine să-I aducem slavă și mulțumire lui Dumnezeu că ne-a învrednicit să ajungem și anul acesta la sărbătoarea cea mare a Sfintelor Paști. În această noapte de lumină, precum și în zilele care urmează, trăim ceva aparte, ceva deosebit față de celelalte zile ale anului. De cele mai multe ori nu reușim să

exprimăm în cuvinte această stare, însă simțim că o lucrare tainică se petrece în noi. Este o mare bucurie care se revarsă peste întreaga noastră ființă. Avem, parcă, mai multă viață în noi, mai mult seninătate. Vedem lumea cu alți ochi și arătăm mai multă deschidere față de semenii noștri. Natura însăși pare a fi mai frumoasă în ziua Învierii. Intensitatea acestei stări de lumină este, desigur, diferită. La unii oameni ea se manifestă mai deplin, la alții cu mai puțină consistență și profunzime.

Constatând această realitate, ne întrebăm: care este cauza și unde își are izvorul acest val de bucurie, de pace și de bunăvoință? Răspunsul îl găsim în adevărul Învierii Domnului Hristos. Schimbarea pe care o trăim în noaptea de Paști este în legătură cu evenimentul petrecut în urmă cu mai bine de două mii de ani. Atunci Hristos a biruit moartea, „*vrăjmașul cel din urmă*”¹ al omului, devenind „*începutura învierii*”² noastre. Înviind din mormânt, Hristos a împlinit ceea ce făgăduise mai înainte: „*Eu am venit ca (oamenii) viață să aibă și din belșug să aibă*”³.

Iubiți frați și surori întru Hristos-Domnul,

Prin Învierea Sa, Hristos ne-a dăruit puterea vieții celei depline. Această bogăție de viață o simțim întrucâtva în zilele Sfințelor Paști. De ce, însă, nu dobândim acest duh de viață pe deplin? De ce, oare, pierdem și puținul acesta de-a lungul anului? Răspunsul este unul singur: pentru că nu suntem oameni ai Învierii. O privire onestă asupra vieții noastre arată că, de cele mai multe ori, suntem creștini doar cu numele. Împlinim exterior, dacă împlinim, poruncile și rânduielile bisericești, dar ne lipsește adâncimea vieții duhovnicești. În mod formal aparținem Bisericii, precum ramurile unui copac. Prin aceste ramuri nu mai curge însă seva dătătoare de viață, pentru că nu avem duh de pocăință, cuget smerit și rugăciune fierbinte. Lipsiți de roadele Duhului Sfânt – dragostea, bucuria, pacea, blândețea –, devenim ramuri uscate, fără legătură reală cu viața copacului, adică a Bisericii. După cuvântul Scripturii, deși trăim, suntem morți⁴, nu avem viață în noi înșine. Suntem „*izvoare fără de apă și nori purtați fără de furtună*”⁵, „*pomi tomnatici fără roade, de două ori uscați și dezrădăcinați*”⁶.

Consecința acestei stări de fapt se arată dureros într-un val de nemulțumire, de neliniște, de deznădejde. Viața se desfășoară fără perspectivă, golul interior se adâncește, iar sentimentul zădărniciei macină pe tot mai mulți. Moartea și iadul sunt trăite cu anticipație. Cum putem oare ieși din acest iad care ne cuprinde tot mai mult? Cum se poate depăși starea de moarte infiltrată până în cele mai adânci unghere ale vieții noastre? Răspunsul la această criză duhovnicească nu poate fi aflat nici în politică, nici în economie, nici în tehnologie, nici în programele

ecologice sau de eliminare a sărăciei și a bolilor. Soluția ne-o oferă Hristos: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte se vor adăuga vouă”⁷.

Iubiți fii și fiice duhovnicești,

Învățătura Bisericii mărturisește că, înainte de învierea cu trupul, Hristos a coborât la iad pentru a elibera din lanțurile morții pe cei aflați acolo. Aceasta arată că singura cale de a ieși din existența noastră de iad și de moarte este coborârea lui Hristos în viața noastră. El coboară însă numai dacă și permitem acest lucru, dacă ne deschidem prezenței Lui în existența noastră. Hristos pătrunde în viața noastră și ne scoate din diferitele forme de iad și de moarte, făcându-ne părtași Învierii Sale. Iar aceasta se realizează prin mai multe căi:

– „Cel ce crede în Mine are viață veșnică”⁸, spune Hristos. Credința este, așadar, fundamentul viețuirii adevărate, al vieții celei adânci, cuprinzătoare, dătătoare de speranță. „Cel ce crede în Mine [...] râuri de apă vie vor curge din pântecul lui”⁹, ne încredințează Mântuitorul nostru. Această apă vie – Duhul cel Sfânt – adapă sufletul însetat de lumină al omului, umplându-i, prin aceasta, viața de sens.

– Apartenența la Biserica cea adevărată, Biserica Ortodoxă, oferă credinței puterea de a influența viața noastră, gândirea, cuvântul și atitudinea de zi cu zi. În interiorul Bisericii aflându-ne, ne lăsăm cuprinși și îmbrățișați de duhul Învierii lui Hristos. „În adâncul sufletului dorim Învierea”, mărturisea Valeriu Gafencu. Ne deschidem spre Hristos în Biserică, iar El clădește viața Sa întru noi. Ne îmbogățim în cunoașterea lui Hristos, iar El aduce în viața noastră pacea. Ne adâncim în rugăciune, iar Hristos aprinde, menține și readuce lucrarea harului care se arată într-o bucurie nedepășită de nimic în această lume. „Fă ca sufletele noastre moarte să audă glasul Tău (Doamne) și să învie în bucurie”, se ruga Sfântul Siluan Athonitul. În Biserica – Trupul lui Hristos – noi, ca „mlădițe” ale Lui, primim viața care izvorăște din Dumnezeu și, astfel, ne împlinim ca oameni: „Eu sunt vița, spune Hristos, voi sunteți mlădițele. Cel ce rămâne întru Mine și Eu în el, acela aduce roadă multă, căci fără Mine nu puteți face nimic”¹⁰.

– Depășirea stării de neliniște, derută și nemulțumire nu se împlinește decât printr-o relație autentică, adevărată cu semenii noștri. De aceea, învierea noastră trece prin fratele de lângă noi și prin cel de departe, prieten sau dușman. Nu putem ajunge la învierea din moartea care ne cuprinde decât dacă fratele nostru devine viața noastră. „Noi știm că am trecut din moarte la viață, spune Sfântul Evanghelist Ioan, pentru că iubim pe frați; cine nu iubește pe fratele său rămâne în moarte. Oricine urăște pe fratele său este ucigaș de oameni și știți că orice ucigaș de oameni nu are viață veșnică, dăinuitoare în El.”¹¹

– Învierea noastră din starea de moarte sufletească, gol lăuntric și confuzie se împlinește, de asemenea, prin duh neîncetat de pocăință și cuget de smerenie. Vederea propriilor slăbiciuni și păcate îl așază pe om în mâna lui Dumnezeu, Care îi vindecă rănilor sufletești. Are loc, astfel, o adevărată înviere. „Doamne, Tu învii pe cei a căror conștiință s-a stins și întorci la frumusețea cea dintâi sufletele care o pierduseră fără nădejde”¹², rostește rugăciunea Bisericii. Asemenea fiului risipitor, omul revine, prin pocăință, la starea de demnitate, libertate și înviere. „Mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat.”¹³ Deplinătatea smereniei sale premerge deplinătății învierii în care este îmbrățișat. Starea de smerenie îl ajută, de asemenea, pe om să vadă în semenii săi nu slăbiciunile lor, ci chipul lui Dumnezeu. Astfel, este eliminată o sursă nepuizabilă de conflicte, neînțelegeri, frustrări și nemulțumire.

– Descoperirea sau redescoperirea sensului vieții, a luminii și a bucuriei din suflet se împlinește și prin căutarea liniștii lăuntrice și, când se poate, a celei exterioare. Ieșirea din confortul și zgomotul zilnic aduce pacea lui Dumnezeu în minte și în inimă. „Să încetăm o clipă gălăgia din gând”, spunea Marin Sorescu. Se alungă, astfel, moartea din minte, întunericul din cuvânt și confuzia din atitudine. Într-o asemenea minte curățită, Hristos Își face sălaș și puterea Învierii Sale aduce pacea și bucuria după care omul tânjește atât de mult.

Drept-slăvitori creștini,

Experiența mărturisește că, în Biserică, omul cu dreaptă credință, arătată în rugăciune și în dragoste, în pocăință și în smerenie, în timp de liniștire, răzbate mai ușor în viață. Ispi-tele, necazurile, suferința sau unele neîmpliniri nu lipsesc. În același timp, acestea nu se transformă în deznădejde sau în lipsa totală de sens și lumină în viață. Într-un suflet credincios și smerit, chiar dacă apar clipe de întuneric și de iad, Hristos coboară cu puterea Învierii Sale și-l ridică. Bucuria reappare în suflet și omul trăiește din nou starea de împlinire și de pace.

În aceste zile de Înviere, să-L rugăm pe Dumnezeu să ne dăruiască statornicie în credință, putere în rugăciune și dragoste, cuget de căință, smerenie și liniște sufletească. Acestea creează spații de lumină și libertate în viața omului pentru că în ele se află puterea Învierii lui Hristos. Din această putere să hrănim sufletul nostru, al familiei noastre, al Bisericii, al Țării și al lumii.

Cu dragoste sfântă, din inimă de părinte și frate, vin în fața dumneavoastră și rostesc cu bucurie fiecăruia și tuturor: HRISTOS A ÎNVIAT!

† TEOFAN

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Note bibliografice

- 1 1 Corinteni 15, 26.
- 2 Cf. 1 Corinteni 15, 20.
- 3 Ioan 10, 10.
- 4 Cf. Apocalipsa 3, 1.
- 5 2 Petru 2, 17.
- 6 Iuda 1, 12.
- 7 Cf. Matei 6, 33.
- 8 Ioan 6, 47.
- 9 Ioan 7, 38.
- 10 Ioan 15, 5.
- 11 1 Ioan 3, 14-15.
- 12 *Acatiste*, Ed. Christiana și Sf. Mănăstire Nera, București, 1999, p. 19.
- 13 Luca 15, 24.

© Editura DOXOLOGIA, Cuza-Vodă 51, 700038, Iași
Tel: (0232)216693; Fax: (0232)216694
<http://editura.doxologia.ro>; E-mail: editura@doxologia.ro